

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/170/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213217522
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2213217522.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL s.r.o., Bratislava, Justičná 9, proti žalovanému: V. H., nar. XX. F. XXXX, bytom V. F., Q. V. XXXX/XX, o zaplatenie 1.345,39 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo 14. novembra 2013 č. k. 6C/260/2013-33 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 791,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024% denne z tejto sumy, počnúc od 28. augusta 2013 až do zaplatenia, v mesačných splátkach po 100 eur s tým, že každá splátka je splatná vždy do 28. dňa toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoSÚ“), § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 3 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z. v aktuálnom znení; vecne dôvodil, že mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že úverová zmluva uzavretá účastníkmi 16. septembra 2010 pod č. 4009061406 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, avšak nespĺňa náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ a y/ ZoSÚ, z ktorého dôvodu sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a keďže z platobnej histórie vyplýva, že žalovaný žalobkyni zaplatil istinu 388,05 eur, pričom mu bol poskytnutý úver vo výške 1.180 eur, má žalovaný žalobkyni zaplatiť iba rozdiel medzi skutočne poskytnutým úverom a čiastočnou úhradou, t. j. 791,95 eur. Nad rámec takéhoto rozdielu žalobu zamietol a z priznanej istiny priznal žalobkyni aj úrok z omeškania, avšak nie vo výške 0,026% denne, čo by predstavovalo ročný úrok 9,49%, ktorý by bol v rozpore s ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/95 Z. z., ale keďže ku dňu 28. augusta 2013 by uvedená sadzba úroku z omeškania mala byť správne vo výške 8,5%, priznal žalobkyni úrok z omeškania 0,024% denne z dlžnej sumy a úrok z omeškania nad tento rámec žalobkyni nepriznal. Na žiadosť žalovaného vzhľadom na jeho sociálne a majetkové pomery mu súd prvého stupňa umožnil pohľadávku žalobkyne plniť v mesačných splátkach po 100 eur pod stratou výhody splátok. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil iba právne a to § 142 ods. 2 O. s. p., ktorý odcitoval. Vecne rozhodnutie o trovách neodôvodnil.

Proti tomuto rozsudku iba v časti trov konania podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na zmenu rozsudku v napadnutej časti trov konania priznaním jej náhrady trov konania vo výške 47,94 eur alternatívne navrhla zrušenie rozsudku v napadnutej časti a vrátenie súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodila, že jej bola odňatá postupom súdu možnosť konať pred súdom a konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (nepreskúmateľnosť rozhodnutia).

Taktiež mala za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Bola názoru, že žalobkyni ako účastníčke, ktorá mala čiastočný úspech vo veci mal súd prvého stupňa priznať podľa § 142 ods. 2 O. s. p. právo na pomernú náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva, teda aj právo na náhradu trov právneho zastúpenia proti žalovanému. Dôvodil, že úspech vo výške 791,95 eur zo sumy 1.345,39 eur je 58,86% úspech vo veci v pomere k úspechu žalovaného vo výške 41,14%. Žalobkyňa mala teda podľa nej nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 17,72% z uplatneného nároku na náhradu trov právneho zastúpenia, t. j. z celkovej sumy trov konania vo výške 270,53 eur má žalobkyňa nárok na 47,94 eur (z toho súdny poplatok 14,26 eur a trovy právneho zastúpenia 33,68 eur). Nesúhlasila s tým, že súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko pomer úspechu žalobkyne a žalovaného nie je ani približne rovnaký (58,86% voči 41,14%). Súd prvého stupňa mal správne z ust. § 142 ods. 2 O. s. p. vyvodiť len nárok žalobkyne na náhradu trov konania v pomernej časti a nie nepriznať nárok na náhradu trov konania ako taký. V prípade, ak chcel súd prvého stupňa rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania s ohľadom na dôvody osobitného zreteľa a aplikovať ust. § 150 ods. 1 O. s. p., tak žalobkyňa uviedla, že aplikovanie tohto ustanovenia je možné iba vtedy, ak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná, musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Cdo 14/99 z 1. septembra 2000, 4 M Cdo 2/2008 z 25. februára 2009). Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 248/2010 z 21.10.2010 a na skutočnosť, že žalovaný sa k žalobe žiadnym spôsobom nevyjadril. Tiež poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3623/2011 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 423/2010 zo 6. apríla 2012. Uzavrel, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, z nesprávnych a neodôvodnených úvah, čím sa stáva nepreskúmateľným a žalobkyni bola týmto konaním súdu odňatá možnosť konať pred ním.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (teda len v časti trov konania) a to bez pojednávania, pretože tu nešlo o vec samu ani o žiaden zákonom ustanovený prípad potreby prejednania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej časti nemožno považovať za správny a to najmä pre absenciu konkrétnych dôvodov schopných presvedčiť práve o správnosti rozhodnutia spôsobom zvoleným v tejto veci súdom prvého stupňa, prejavujúcu sa i ako jedna z variácií na postup súdu odnímajúci účastníkom konania reálnu možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Konštatovanie, že vada konania vymedzená v práve odcitovanom ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva Slovenskej republiky (a inak aj ďalšia vada podľa § 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p., spočívajúca v rozhodnutí vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (inak práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tohto inak uverejneného v prílohe oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), patrí už k záverom ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (v uvedenej súv. por. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2008 č. k. 10Co/152/2008-37 a z 30. novembra 2010 sp. zn. 10Co/210/2010, prvé vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/173/2007 a druhé vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/42/2008). I podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) a aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27.

apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu potom vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s už uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyvedené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) - v rámci využitia prípadných riadnych alebo tiež mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným takýmto ustanovením.

Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek (nieto ešte zmysluplnej) diskusie fakt, že práve opísanou vadou bol postihnutý i rozsudok súdu prvého stupňa z prejednávanej veci v napadnutej časti trov konania, kde okrem citácie jedného z ustanovení procesného práva (obsahujúce inak až dva spôsoby rozhodnutia, teda 1. pomerné rozdelenie náhrady a 2. vyslovenie nedostatku práva na náhradu u žiadneho z účastníkov) niet už ničoho iného.

Išlo tu o takpovediac ukázkový prípad nepreskúmateľnosti rozhodnutia o trovách konania (pre neuvedenie v ňom žiadnych dôvodov) a v záujme zachovania práva účastníkov na spravodlivý proces so všetkými jeho atribútmi v oboch stupňoch súdov odvolaciemu súdu neostávalo iné, než rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný a opätovne o otázke ostávajúcej predmetom konania (trovy konania) aj po tomto rozhodnutí odvolacieho súdu rozhodnúť až po riadnom zvážení všetkých do úvahy prichádzajúcich možností a to s vypravením nového rozhodnutia aj náležitým odôvodnením (rešpektujúcim už vyššie zmienené požiadavky).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.